

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ ԵՄ՝
ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՆԱԽԱՐԱՐ
Ռ. ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

« 04 » 10 2021թ.

ՊԵՏԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՔՆՆԱԿԱՆ ԵԶՐԱՎԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ
ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ

ԲՓ 0191- 21

Ձեռնարկողը՝

«Մկրտիչ Ումրոյան» ՍՊ ընկերություն
Շիրակի մարզ, Մարտոսովի փ./S/ 12 Գյումրի 3101

Գործունեությունը՝ Շիրակի մարզի Արեգնադեմի բազալտների հանքավայրի արդյունահանման աշխատանքների շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվություն
Շիրակի մարզ

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
փորձաքննական կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի
տնօրենի՝ պարտականությունները կատարող

Խ. Մարտիրոսյան

շահագործվելու են միաժամանակ: Ելնելով հանքավայրի տեղադրման լեռնաերկրաբանական պայմաններից նախագծում ընդունված են բացահանքերի հետևյալ պարամետրերը.

Բացահանքերի առավելագույն լայնությունը մակերևույթի վրա՝

1-ին բացահանք - 220մ, 2-րդ բացահանք - 250մ

- Հանքադաշտի մակերեսը մակերևույթի վրա՝

1-ին բացահանք – 4,32հա, 2-րդ բացահանք – 6,13հա

- Բազալտների մշակվող միջին հզորությունը – 24,5մ:

- Բացահանքի առավելագույն խորությունը (ամենաբարձր և ամենացածր նիշերի միջև եղած տարբերությունը)՝

1-ին բացահանք – 36մ, 2-րդ բացահանք – 39մ

- հանքաստիճանի բարձրությունը վերջնական դիրքում -5մ,

- հանքաստիճանի թեքման անկյունը – 550;

- անվտանգության բերմայի նվազագույն լայնությունը – 2,0մ;

Հայցվող տեղամասի 1-ին և 2-րդ բացահանքերի կոորդինատները ARM WGS-84 համակարգով հետևյալն են՝

1-ին բացահանքի

1. X=8395792 Y=4532306

2. X=8395678 Y=4532366

3. X=8395640 Y=4532482

4. X=8395816 Y=4532535

5. X=8395998 Y=4532516

6. X=8395894 Y=4532427

7. X=8395833 Y=4532375

2-րդ բացահանքի

1. X=8395823 Y=4532290

2. X=8395867 Y=4532347

3. X=8396043 Y=4532510

4. X=8396240 Y=4532479

5. X=8396281 Y=4532345

6. X=8396232 Y=4532321

7. X=8396158 Y=4532299

8. X=8396115 Y=4532309

9. X=8396068 Y=4532348

10. X=8395931 Y=4532304

11. X=8395898 Y=4532281

12. X=8395881 Y=4532257

Օգտակար հանածոյի որակական գնահատականը տրվել է ըստ ГОСТ 9479-98 “Блоки из горных пород для производства облицовочных, архитектурно-строительных, мемориальных и других изделий”, Рко ГОСТ 8267-95 ՀՍՏ ГОСТ 8267-95 «Խիճ և կոպիճ խիտ լեռնային ապարներից շինարարական աշխատանքների համար» և ՀՍՏ ГОСТ 8736-95 «Ավազ շինարարական աշխատանքների համար» տեխնիկական պահանջների: Հանքավայրի երկրաբանական կառուցվածքում մասնակցում են վերին պլիոցենի բազալտները և ժամանակակից դելյուվիալ, ալյուվիալ-պրոլյուվիալ առաջացումները: Բազալտները մերձմակերեսային մասում ուժեղ ճեղքավորված և հողմահարված են, իսկ խորքում ներկայացված են ճեղքավորված, ծակոտկեն և խոշորածակոտկեն ապարներով:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՍՏՈՐԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻ ՎԵՐԱԿԱՆ
ԿՈՄԻՏԵ

յուրի պատահական արտահոսքը՝ վառելիքաքսուկային նյութերով աղտոտումը կանխելու նպատակով, օգտագործված յուղերի հավաքում մետաղական տակառներում և պահպանում հատուկ առանձնացված վայրերում (օրինակ՝ վառելիքաքսուկային նյութերի պահեստում) հետագա ուտիլիզացման նպատակով: Ինչպես նաև աղբոտումը կանխելու նպատակով արտադրական հարթակում և աշխատակիցների հանգստյան վայրերում աղբանների տեղադրում, տեխնիկա-տրանսպորտային միջոցների ընթացիկ վերանորոգումների կատարում միայն այդ նպատակով նախատեսված արտադրական հարթակներում, առաջացած մետաղի թափոնների (անօգտագործելի պահեստամասեր և անվադողեր) հավաքում և իրացում համապատասխան լիցենզիա ունեցող կազմակերպությունների կողմից:

Հանքավայրի եզրագծից դեպի բնակելի տարած /Արեգնադեմ բնակավայր/ հեռավորությունը կազմում է 2.2 կմ, ինչի պարագայում սանիտարական նորմերին համապատասխան ապահովված է 500.0մ սանիտարապաշտպանիչ գոտին:

Արեգնադեմի բազալտների հանքավայրից հայցվող տեղամասում ընկերության կողմից օգտակար հանածոյի արդյունահանման աշխատանքների իրականացման ընթացքում շրջակա միջավայրի վրա վնասակար ազդեցությունը կրող հիմնական աղբյուրներն են՝ օդային ավազանը, հողային ռեսուրսները, մակերևույթային ջրեր, կենսաբազմազանություն:

Բացահանքի շահագործման աշխատանքների ընթացքում շրջակա միջավայրի վրա բացասական ազդեցությունները կանխարգելելու և մեղմելու նպատակով մշակվել են բնապահպանական միջոցառումների ծրագիր.

- փոշենստեցման նպատակով փոշեառաջացման օջախների ինտենսիվ ջրում տարվա չոր և շոգ եղանակներին (օրեկան 2 անգամ),
- բացահանքի արդյունահանված, խախտված տարածքների հարթեցում խախտված հողերի վերականգնում:
- բացահանքի տարածքում կկատարվի ռեկրեացիոն լանդշաֆտի ստեղծում կամ օգտակար հանածոյի արդյունահանումից հետո առաջացած փոսի արհեստական ջրավազանի՝ ձկնաբուծարանի հիմնան միջոցառումներ,
- բացահանքի արդյունաբերական հրապարակի շրջակայքում հնարավոր չափով կանաչապատում թփուտներով,
- դիզելային շարժիչներով աշխատող լեռնատրանսպորտային սարքավորումների վրա խլացուցիչների և արտանետվող գազի հոսքի վրա զտիչների տեղադրում՝ թունավոր խառնուրդների չեզոքացման համար,
- նավթամթերքների պահեստավորում և պահում արտադրական հրապարակում հատուկ հատկացված տեղում (բացօթյա կամ ծածկի տակ պահեստ), որին տրվում է համապատասխան թեքություն, որն ապահովում է թափված նավթամթերքների հոսքը դեպի այն հավաքող բետոնապատված փոսը,
- օգտագործված յուղերի ու քսայուղերի հավաքում առանձին տարաների մեջ՝ հետագա ուտիլիզացման կամ հնարավորություն ստեղծվելու դեպքում՝ երկրորդական վերամշակման համար,
- հնամաշ դետալների ու մասերի հավաքում հատկացված առանձին տեղում և հանձնվում որպես մետաղական ջարդոն,
- կենցաղային աղբի տեղափոխվում մոտակա աղբահավաք կետեր,

Բնապահպանական միջոցառումների իրականացման համար տարեկան կծախսվի 150000 դրամ գումար:

Հանքարդյունահանման աշխատանքների ջուրն օգտագործվում են փոշենստեցման, լեռնային զանգվածների խոնավացման, ինչպես նաև սպասարկող անձնակազմի խմելու, կենցաղային և հիգիենիկ նպատակներով: Խմելու ջրի կմատակարարվի ցիստեռնով, մոտակա Արեգնադեմ

գյուղից պայմանագրային հիմունքներով (ջրի ծախսը կկազմի $85,8\text{մ}^3$) տարի, միջին օրեկան $0,33\text{մ}^3$, իսկ կենցաղային կեղտաջրերը՝ $0,28\text{մ}^3$ օրեկան կլցվեն են բետոնային լցարան, որտեղից պարբերաբար կտեղափոխվեն սահմանված կարգով: Բացահանքում մթնոլորտային տեղումները կհեռանան բացահանքի հատակի բազալտների ճաքերի և ծակոտիների մեջ ներծծման և ինքնահոս կերպով:

Կենդանական աշխարհի պահպանությանն նպատակով բացառվում է տեխնիկատրանսպորտային միջոցների երթևեկությունը ճանապարհներից և արտադրական տարածքներից դուրս:

Աղմուկի մակադակը թույլատրելի սահմաններում պահելու նպատակով տրանսպորտային միջոցները և մեխանիզմները կաշխատեն միայն սարքին խլացուցիչներով:

Անբարենպաստ օդերևութաբանական պայմանների դեպքում նախատեսված են հետևյալ միջոցառումները՝ ջրցանի ծավալների ավելացում, միաժամանակյա աշխատող մեխանիզմների քանակի կրճատում, մակաբացման աշխատանքների դադարեցում և այլն:

Շահագործման ավարտից հետո լեռնատեխնիկական ռեկուլտիվացիայի են ենթարկվում թիվ 1-ին և թիվ 2-րդ բացահանքերի հատակների մակերևույթները (1730մ նիշ ունեցող հորիզոնում) համապատասխանաբար՝ $1,7\text{հա}$ և $4,2\text{հա}$ մակերեսներով, փուշտայի 1-ին արտաքին լցակույտի մակերևույթը՝ $1,01\text{հա}$ մակերեսով, ինչպես նաև արտադրական հրապարակը՝ $0,4\text{հա}$ մակերեսով: Ընդհանուր ռեկուլտիվացվող մակերեսը կազմում է $7,31\text{հա}$, իսկ իրականացման համար անհրաժեշտ ծախսերը կկազմեն $16083,9$ հազ. դր.: Ապարների փռումը և հարթեցումը լցակույտերում կատարվում է բուլդոզերի միջոցով:

Հակահրդեհային անվտանգություն համար նախատեսված է միջոցառումներ, որոնք ներառում են՝ էլեկտրական ենթակայանի համալրումը հակահրդեհային սարքավորումներով և ձեռքի կրակմարիչների նախատեսումը:

Հանքավայրի շահագործման ընթացքում իրականացվելու է շրջակա միջավայրի վրա բացասական ազդեցությունների կանխարգելմանն ու մեղմմանն ուղղված մի շարք մշտադիտարկումների միջոցառումները (մթնոլորտային օդի, հողային ծածկույթի, կենսաբազմազանության), որոնց համար նախատեսված է ժամանակացույց (այդ թվում՝ լեռնատրանսպորտային սարքավորումների աշխատանքային վիճակի պարբերական մշտադիտարկումներ՝ տարին մեկ անգամ հաճախականությամբ, վայրի բնության, կենսամիջավայրի մշտադիտարկումներ) և իրականացվելու են օգտակար հանածոյի արդյունահանման ընթացքում: Որպես սահմանային թույլատրելի խտությունները ընդունվելու են. ածխածնի օքսիդի համար՝ $5\text{մգ}/\text{մ}^3$, ազոտի երկօքսիդի համար՝ $0,2\text{մգ}/\text{մ}^3$, մրի համար՝ $0,15\text{մգ}/\text{մ}^3$:

Շրջակա միջավայրի վրա բացասական ազդեցության կանխարգելմանն ու մեղմացմանն ուղղված մշտադիտարկումների իրականացման նպատակով նախատեսվում է տարեկան մասնահանել 150 հազ.դրամ:

Պարճառաքանական մաս. Նախատեղվող գործունեության ՇՄԱԳ հաշվետվության փորձաքննությունն իրականացվել է «Շրջակա միջավայրի ազդեցության գնահատման և փորձաքննության մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներով: Շիրակի մարզի Ամաիայի համայնքապետարանում օրենսդրությամբ սահմանված կարգով իրականացվել են հանրային քննարկումներ, որոնց ընթացքում տեղական ինքնակառավարման մարմինների և հասարակության կողմից նախատեսվող գործունեության իրականացումը արժանացել է հավանություն:

Փորձաքննության ընթացքում հաշվետվությունը շրջակա միջավայրի նախարարության ստորաբաժանումների հաշտարկություններով և դիտողություններով լրամշակվել է:

Նախագծային փաստաթղթերի վերաբերյալ արտակարգ իրավիճակների նախարարության կողմից տրվել է արտադրական վտանգվոր օբյեկտի տեխնիկական անվտանգության փորձաքննության թիվ 1220 եզրակացությունը, որը առկա է ՇՄԱԳ-ին կից փաստաթղթերում:

Փորձաքննական գործընթացին մասնակցել են շրջակա միջավայրի նախարարության ստորաբաժանումները, առողջապահության, կրթության, գիտության, սպորտի, մշակույթի, սպորտի և արտակարգ իրավիճակների նախարարությունները, կադաստրի կոմիտեն, ինչպես նաև Շիրակի մարզպետարանը:

Պետք է փաստել, որ ՇՄԱԳ հաշվետվությունում շրակա միջավայրի պահապանության, ինչպես նաև սոցիալական հնարավոր ազդեցությունների կանխարգելման տեսանկյունից նախատեսվել բավարար միջոցառումների ծրագիր:

Հանքավայրի շահագործման արդյունքում հնարավոր ազդեցությունները շրջակա միջավայրի վրա հիմնականում պայմանավորված կլինեն արդյունահանման աշխատանքներով՝ օդայի, ջրային ավազանների, հողային ռեսուրսների աղտոտվածությունը, այդ թվում նաև ազդեցություններ կլինեն կենսաբազմազանության վրա, որոնք սակայն կլինեն թույլատրելի նորմաների սահմաններում:

Փորձաքննական պահանջներ

1. Համաձայն ՀՀ կառավարության 2002 թվականի ապրիլի 20-ի N 438 որոշման 43-րդ կետի «Հիմնարկները, իրավաբանական և ֆիզիկական անձինք աշխատանքների կատարման ժամանակ պատմական, գիտական, գեղարվեստական և այլ մշակութային արժեք ունեցող հնագիտական և մյուս օբյեկտների հայտնաբերման պահից պարտավոր են դադարեցնել աշխատանքները և դրա մասին անհապաղ հայտնել լիազորված մարմին»:
2. Հանքավայրի շահագործման ընթացքում անհրաժեշտ է ապահովել և պահպանել բնապահպանական կառավարման պլանում և մշտադիտարկումներ ծրագրում նախատեսված միջոցառումների իրականացմանը:
3. Աշխատանքների իրականացման ընթացքում անհրաժեշտ է պահպանել հաշվետվությունում, նախագծային փաստաթղթերում ներկայացված տեխնոլոգիական նորմերը, բնապահպանական պահանջների կատարումը, ինչպես նաև ապահովել նախատեսված սոցիալական ծրագրերի իրականացումը:
4. Հանքարդյունահանման աշխատանքների իրականացման ընթացքում անհրաժեշտ է առաջնորդվել ՀՀ կառավարության 2018 թվականի փետրվարի 22-ի Ըներքօգտագործման հատկանքով բնապահպանական կորուստների նվազեցման, անվերադարձ ազդեցության կանխարգելման նպատակով պլանավորվող մշտադիտարկումների իրականացման պահանջների, ինչպես նաև արդյունքների վերաբերյալ հաշվետվությունները ներկայացնելու կարգը սահմանելու մասին N 191-Ն որոշման պահանջներով, շրջակա միջավայրի բաղադրիչների մթնոլորտային օդ, հողային ռեսուրսներ, կենսաբազմազանություն մշտադիտարկումների արդյունքների տարեկան հաշվետվությունը նշված որոշմամբ սահմանված ժամկետներում և ձևաչափով ներկայացնել լիազոր մարմին:
5. Պայթեցման աշխատանքներն անհրաժեշտ է կատարել ՀՀ կառավարության 2008 թվականի մարտի 6-ի «Պայթեցման աշխատանքների կատարման ժամանակ անվտանգության միասնական կանոնները հաստատելու մասին» N291-Ն որոշման պահանջով՝ համապատասխան լիցենզիա ունեցող անձանց կողմից:
6. Արդյունահանման աշխատանքների ընթացքում անհրաժեշտ է առաջնորդվել ՀՀ կառավարության 20 հունվարի 2005 թվականի N 64-Ն «Զրաէկոհամակարգերի

սանիտարական պահպանման, հոսքի ձևավորման, ստորերկրյա ջրերի պահպանման, ջրապահպան, էկոտոնի անօտարելի գոտիների տարածքների սահմանման չափորոշիչների մասին որոշման պահանջներով»:

ԵԶՐԱՓԱԿԻՉ ՄԱՍ

Շիրակի մարզի Արեգնադեմի բազալտների հանքավայրի արդյունահանման աշխատանքների շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության գնահատման հաշվետվության վերաբերյալ տրվում է փորձաքննական դրական եզրակացություն՝ վերը նշված փորձաքննական պահանջների պարտադիր կատարման պայմանով:

«Շրջակա միջավայրի վրա ազդեցության
փորձաքննական կենտրոն»
ՊՈԱԿ-ի առաջատար մասնագետ՝

Ն.Նասիրյան

Ընդամենը՝ 7 էջ